

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl. Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploesti

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

O nouă iobăgie.

(m.) Sînt demni de compătimire compatrioții nostri maghiari pentru svircolirile ce le fac, deoparte ca s'și oprească neamul pe povirnișul decadenței, de altă parte s'și-l înmulțească cu cuceriri de renegați. Proiecte după proiecte se făuresc spre acest scop, încercări de tot felul se pun la cale și rezultatul este, după niște slabe începuturi, — fiasco.

În timpul mai nou tema predilectă a ziaristicii maghiare și a cercurilor normative este colonizarea. Cu executarea s'a angajat statul. La poporul maghiar nici nu se poate altcum. Fie ori-ce întreprindere publică, dacă statul sau comitatul nu-i vine în ajutor, nu o sprigineste cu mijloace materiale, sau nu se poate înființa, sau se duce pe copcă.

Așa stăm și cu colonizările. S'a angajat statul să le facă și mari speranțe s'au legat de ele. Dar' speranțele s'au spulberat. Insuși statul nu poate scoate la bun sfîrșit colonizările. Ziarele maghiare, ca deșteptate dintr'un vis ferictor, recunosc că »cele mai multe din încercările de colonizare de până acum n'au succes« și că »încercările nu se pot numi nici începuturi, dispunînd chiar de o mare doză de fantazie«.

La aceste concluzii ajunge »Magyarország« și alte ziare și ele au toată dreptatea.

Acum însă s'a ivit un nou proiect, o nouă idee pe terenul colonizărilor, de care ziaristica este încântată. S'a ivit proiectul unui sistem de farm, sau de moșioare mici. Autorul proiectului este contele Alexandru Csáky.

Eată cum contemplează acest proiect colonizările:

Cu numele de »Agraria« se va înființa o societate pe acții, cu capitale belgiene. Societatea va lua în arîndă cu timpul o mulțime de latifundii în Ungaria, pe Alföld și poate și în alte părți. Ea va plăti arîndă mai mare ca cea de până acum (10—12 fl. de jug. catastr.). Moștile exarîndate vor fi parcelate în moșioare de câte 50 de jughere. Pe fiecare moșioară se va zidi o casă de locuit și clădiri economice necesare. Cine se va muta în o astfel de moșioară, are totul de-a gata. Dar' afară de clădiri mai primește: o sută de altoi de pomi, două ipe pentru prăsilă, doi boi, trei vaci, șese scoafe și o sută de gălițe. În cas de lipsă i-se împrumută și o sumă oarecare de parale în număr. Printre moșioare vor circula trenuri electrice și trenuri campestre, pentru povară. Coloniștii vor primi gunoiu gratis, transportat acasă cu trenul. Din când în când îi vor cerceta bărbați specialiști în ale economiei, cari le vor împărtași sfaturi și povețe practice.

Cu un cuvînt, va fi o adevărată fericire a pune mîna pe o astfel de moșioară.

Moștile acestea mici nu vor fi date în arîndă, ci în parte. De coloniști nu vor fi primiți țărani cu stare, ci de cei săraci, lipiți pămîntului: zileri, slugi, cocicși etc.

Coloniștii vor fi obligați a da jumătate din produsele de câmp societății »Agraria«. Din ceaaltă jumătate tot ce voesc s' prefacă în bani nu e permis s' vîndă, decât tot societății »Agraria«, după prețurile produselor din capitală.

Prețul vitelor s' stabilește cu 235 fl., care sumă au s' o replătească coloniștii în decurs de 20 de ani, din cele ce le produc grădinile și vitele, al căror venit n'au s'î împartă cu »Agraria«.

Acesta e pe scurt noul proiect de colonizare, care leagă-n în dulci iluzii pe compatrioții nostri. Dacă colonizările statului n'au succes, dacă ele n'au contribuit nici la consolidarea, nici la înmulțirea elementului maghiar, de sigur va contribui acest nou sistem de colonizare, întreprins pe acții. Așa cred patrioții.

Bartha Miklós apreciînd în »Magyarország« noul proiect exclamă cu bucurie: »Vor imigra pe Alföld concetățeni de-ai noștri de limbă străină, ca s' se

se facă moșieri. Școalele de pe moși vor avè ocaziune a infiltra în ei iubirea față de patria maghiară. Va veni Slovaciul și Valahul și se va face Maghiar, numai ca s' se fericească«.

Ei, eată cauza bucuriei, numai că noi credem, că bucuria e prea pripită, cum a fost și la colonizările statului și la alte întreprinderi cu scop de maghiarizare. Și noi ne basăm credința pe însuși dispozițiile proiectului. Proiectul nu corăspunde raporturilor noastre economice, cu toate promisiunile cele mari și ademenitoare. Aceasta o constată și »Alkotmány«, deși principiul îl aproabă.

Una dintre cele mai mari defecte a lui este, că obligamentele colonistului, sînt de așa încît îl aduce la stare de iobag, în sensul strict al cuvîntului. El nu-i poate vinde produsele unde voește și unde i-se plătesc mai bine; e obligat din puținul seu venit lateral a replăti prețul vitelor și eventual împrumutul primit. Și intrat odată în moșioară, nu se mai poate desface de ea, căci nu are de unde s' replătească deodată suma primită. Devine legat de glie pe viață, el și copiii lui. Colonistul iobag de exploatat, »Agraria« domnul »nemes« de odinioară, — eată unde va duce noua întreprindere. O iobăgie modernă, de dragul maghiarisării.

Cine are voe s'și bage capul în jugul iobăgesc, s' se ducă. Noi sîntem siguri, că Românul nu o va face și nu o vor face nici alții, ear' cei-ce vor încerca, vor ajunge pe urmele Ciangăilor.

Capitaliștii belgieni se vor alege cu o tristă experiență, ear' șoviniiștii nostri vor numera cu o svircolire nesucasă mai mult.

Sibiu, 19 Iulie n.

Din Austria. Contele Thun, prim-ministrul austriac a plecat la Ischl, unde se află de prezent Monarchul. Prin cercurile politice se vorbește, că scopul acestei călătorii este prezentarea spre aprobare a ordonanțelor, cu cari guvernul austriac are de gînd se facă promulgarea pactului în Austria, — pe baza paragrafului 14 din constituție, — conform reciprocității stabilite între guverne.

CONGRESUL SĂRBILOR. Mai multe ziare maghiare scriu, pe baza unei informațiuni primite dela Vërșet, că guvernul maghiar va dispune s' se convoace căt de curînd congresul bisericii sârbești, pentru a regula el afaceria patriarhului Brancovici, care ar fi căzut în disgrăția guvernului unguresc.

Venind informația dela Vërșet ușor se poate s' nu fie decât o Zmejanovic-adă.

Goluchowski la Roma. Ziarele italiene scriu, că ministrul comun de externe al Austro-Ungariei, contele Goluchowski, va merge în August la Roma, pentru a se întîlni cu ministrul italian de externe, Visconti-Venosta. Călătoria aceasta la Roma, are caracter pronunțat oficial.

»Nemzet« vorbind în unul din numerele mai recente despre legea curială în chestii de alegere, o laudă grozav și zice că ea această lege: »înclinarea spre corupție o nimicim în germenele ei, prin aceea, că poporul nu va mai vedè abuzuri din partea stăpînirii, ci din partea aceasta va aștepta numai lege, drept și dreptate, și pedepsirea aspră a ori-cărui păcat«.

E curios că tocmăi »Nemzet« o spune aceasta, ael organ de publicitate, care a apărut toate abuzurile comise de guvernele Tisza-Bánffy, fostii sei stăpîni, și a ascuns toate farădelegile și crimele electorale, atunci când li-se cerea pedepsirea.

Socialiștii s'au supărat pe dl Széll, prim-ministrul maghiar, din motivul că mai multe întruniri de ale lor din provincă au fost oprite din partea organelor publice. Pentru a protesta din contra acestor volnicii, socialiștii vor finé acum un meeting mare la Budapesta, în care vor declara războiu guvernului maghiar. În apelul adresat muncitorimei din capitală, ca

s' iee parte la meetingul de protestare, se zice că: »In contra forței trebuie s' folosim și noi forța«. E temere deci că se vor întemple turburări de ordine. Meetingul e vorba s' se fină mîne.

Nemulțumirea Cehilor.

Cehii din Bohemia își exprimă în continuu nemulțumirea cu situația politică de astăzi. Într'o adunare mare electorală, finută zilele trecute la Hlinsko, deputatul Gregar a rostit o vorbire foarte pipărată la adresa guvernului. A zis între altele, că guvernul Thun a promis Cehilor împlinirea nu mai puțin decât a 28 de pretențiuni juste, dar' n'a împlinit încă nimic din ele. Guvernul s' se fină însă de cuvînt, pentru-că va mai avè mare trebuință de Cehi, chiar și în chestia pactului cu Ungaria.

Oratorul a comunicat apoi adunării, că delegația comitetului executiv al Cehilor tineri, umbînd de curînd pe la prim-ministrul Thun, i-a spus acestuia, că indulgența poporului ceh e exhaustivă și nemulțumirea devine tot mai mare printre Cehi. Guvernul se caule deci și s'î liniștească, împlinindu-și promisiunile.

Sigur, că guvernului austriac îi este foarte binevenită pășirea această energie a Cehilor tineri, și probabil ea se face chiar cu prealabila sa — învoire.

Desnodământul se apropie deci în Austria, căci guvernul nu va pute sta între două focuri.

GINTEA LATINĂ.

Traducem din »Magyarország«, nr. 182, următorul articol:

Popoarele latine sînt în uimitoare agitație. Pe întreg teritorul vechiului imperiu roman, pretutindenea e febrere, revoltă de popor, trăsnet de pușcă, lupte de baricade. Causa externă, vizibilă, pretutindenea e alta și alta. În Italia, marea masă a poporului proletar lipsit de avere luptă în contra poverilor cuntopitoare ale statului, cari îi detrag dela gură pînea de toate zilele. În Belgia își măsura armele cei doi dușmani străvechi: clericalismul și liberalismul; că al trileia se îmbulzește între ei cel mai fioros dușman al amîndurora: socialismul. În Franca un unic cas nenorocit a rupt în două națiunea. Pe o parte stau aceia, cari apără autoritatea, tradițiile naționale și incorporarea externă a acelor: armată; de ceaaltă parte e umanismul, radicala egalitate de drept, și custindardul liberalismului dedus până la ultima consecuență duc în luptă masele și trîntesc guvernele. Ear' în Spania poporul e minat pe baricade și în linia focului armatei de marea nemulțumire provocată de durerosul sentiment al deșosite ambiții naționale.

Acest fenomen vulcanic devine încă și mai bătător la ochi, dacă îi punem față în față recea calmitate a raselor germane și slave. Anglia în butul tuturor conferențierilor dela Haga enunță, că interesele ei nu uscat și pe apă sînt așa de mari, încît pentru apărarea aceloră trebuie s'și sporească toate soriurile de putere armată. Germania, sub conducerea împăratului ei rivnitor de lucruri mari și cu vederi largi, își adună și sporește necontenit puterile, ca s' o afle gata viitorul, care îi destinează rol de primul rang. Rusia înaintează cumpînt, pas de pas, întru realizarea misiunii sale mari în Asia. În toate aceste feri privirile toate sînt îndreptate în afară, le este neclintită credința în misiunea de stăpînitoare a lumii; necazurile interne sînt date înapoi față cu marile probleme externe; punctul de directivă nu e prezentul, ci viitorul.

În aceste două contrasturi, ce nile prezentă deoparte popoarele germane și slave, ear' de ceaaltă parte popoarele latine, se manifestă două concepțiuni contrare. Și ori-căt de varie și diferită ar fi seria motivelor, cari împing la revoltă popoarele latine, adevăratul motiv residă în temperamentul, caracterul, modul de gîndire, ori ca s' zicem așa: în filosofia acestor popoare. Miseria masselor există și alundeva, și pe alte locuri sînt regi guvernate de popoarele, și în alte părți există contraste între singuraticele organisme ale statului și între singuratic

clase sociale: dar' numai popoarele latine nu pot suporta aceste contraste. Causa subversează în faptul, că tocmai la popoarele latine este mai mult dezvoltat simțul individualității.

Marile revoluțiuni desfășurate în părțile apusene ale Europei, losincele de libertate și egalitate, transplantate în viața reală, a dat individului totul, ce dorea. Rînd pe rînd au căzut zăgăzurile, cari se puneau de-a curmeziișul în calea libertății de acțiune a individului. Această dezvoltare, dela revoluția franceză începînd, durează necontenit în părțile apusene ale Europei și azi a ajuns așa de departe, căt voința abundantă a omului singuratic se isbește de zăgăzurile vieții de stat. Potu-se guvernarea oare masse compuse din astfel de oameni, la cari individualitatea desfrînată nu voește și nu poate suferi nici un fel de restricțiune?

Vedem, că pretutindenea în țările latine poporul stă față în față cu guvernul, și guvernele de o durată necrețut de scurtă sînt incapabile a da continuu direcție hotărîtă vieții naționale.

Această situație a popoarelor apusene poartă în sine germeii unor mari transformajuni. Dacă națiune și guvern nu se pot înțelege, care dintre ei trebuie s' piară? Națiunile sînt pentru ele inese, guvernele pentru națiuni. Dacă deci existenta formă de guvernament nu corăspunde firei națiunii, națiunea trebuie s' se îngrijească pentru a primi o altă formă de guvernament. Neastîmpărul popoarelor latine înseamnă tocmai aceea, că ele caută acea formă a aranjamentului de stat, care congruează cu libertatea individuală dezvoltată, cu triumfarea libertății și egalității. Frământările genului sînt acestea, care caută ideea salvatoare, marea creațiune, care se poată asigura viitorul, salutea omeniei.

Poate-se numi aceasta decadentă? Decadentă a fost doar' cea mare erupțiune a poporului francez la sfîrșitul veacului trecut, care a răsănat apoi în întreagă Europa? Ori nu aceea e stare de mai înalt grad de dezvoltare a sufletului, când ei se îndreaptă în lăuntru, spre sine și pe cele din afară lucruri le neglija? Ori nu vedem și în viața de toate zilele, că genul în focul creării interne neglija îngrijirea acelor fire de interese, cari îl leagă de lumea din afară?

Rasa latină e geniul omeniei. Erupțiunile, zguduirile ei îi causează ei însuși pagube pe un timp oare-care, omeniei însă curățire, renaștere. Nouă așa ni-se pare, că stăm earăși în preajma unei asemenea erupțiuni. L. M.

În chestia pasivității.

- Vocî din presa maghiară.

„Budapesti Hirlap“.

Organ, mai năunte apponyist, acum guvernamental. A scris în nrul dela 12 Iulie, la primul loc, următoarele:

În zilele din urmă a format obiect de vie discuție, atît în presa maghiară, căt și în cea română, chestia, dacă politiciianii naționalității române vor părăsi ori nu punctul lor de pasivă mănecare? Partidele parlamentare, indeosebi însă partidul liberal, are astăzi o astfel de situație internă, — privită nu numai din apropiere, ci și în general, — încăt punea la ordinea zilei a alegerilor noue dietale, pentru primăvara următoare, pare a fi căt se poate de necesară. Nimic nu poate fi mai natural deci, decât aceea, ca în perioada premergătoare nouelor alegeri, s' se schimbe vederi asupra eventualelor constelațiuni de partide din noul parlament.

Discuția asupra intrării în acțiune a partidului național român a devenit actuală și în urma legii despre judecătoria curiei în chestii electorale, lege, chemată s' asigure curățenia alegerilor dietale, factă a mai pune în cumpenă, că finuta actualului guvern față de alegeri va fi negreșit alta decum era aceea a guvernelor liberale din trecut.

Politiciianii naționali români și-au motivat, în prima linie, pasivitatea, tocmai cu atrocitățile electorale, cari au făcut imposibilă manifestarea nefalsificată a voinței poporului. Acum însă, când această pedecă, declarată de mare, poate fi considerată ca și delăturată, ce ar fi mai natural, decât ca partidul național român s' între în acțiune? Un lucru e cert; că de când fruntașii români au decretat pasivitatea, n'a oare ocaziune mai prietnică pentru a abandona pasivitatea, decum vor fi viitoarele alegeri dietale.

Ca Românii s' părăsească pasivitatea, își dau silințe nu numai aici, acasă,

mai multi distinși și deștepti bărbați români, preoți și mireni, cu vederi largi politice, — ci chiar și acei membri din partidul conservativ, astăzi aflători în România la putere, cari au stat în timpul mai recent în legături intime cu fruntașii din Sibiu, s' silesc în mod foarte serios s' înduplece pe politiciianii români din Ardeal ca s' păsească pe terenul activității parlamentare.

Dar' nu ne trebuie mare dar profetic, ci numai cunoștința mai detaliată a raporturilor, pentru a pute constata cu siguranță, că politiciianii naționali români nu se vor abate dela pasivitatea lor, nici acum, nici în viitorul apropiat; și că ori-ce stăruințe de a-i abate la politica activă parlamentară, vină ea din ori-ce parte, nu va fi alta decât o încercare deșăartă; ear' rezultatul, în cazul cel mai bun, nu poate fi decât o mică secesiune, care ar face ca din părțile dincoace de Ardeal s' între în parlament vre-o 3—4 deputați naționali români cu funcționare mai blîndă de creeri.

Conducătorii naționali români nu mai atunci pot abandona pasivitatea, dacă totodată abdic de faimosul lor program dela 1881—1884. Ear' dacă abdic de acest program, de fapt au încetat a mai forma adevărat partid național. Atunci va fi numai chestie de timp, când se vor pleca în fața pretenșiunilor statului maghiar, cu plîmă loialitate. Fruntașii naționali români o știu și o cunosc această, de aceea se împotrivesc cu o cerbicioșie neînțeleasă ori-cărei stăruințe de a-i pune în acțiune politică.

Ce însemnează pasivitatea politică, nu numai în general, ci și amăsurat explicării autentice ce i-o dau conducătorii naționali români? Acea, că statul la a cărui viață politică, ei de bunăvoie, din liberă și proprie determinare nu iau parte, — din partea lor nu e recunoscut de existență pe baza dreptului și a legii. Legile acestui stat au pentru ei numai putere constrîngentă, nu însă și morală. Fiind slabi, se supun faptele; dar' în contra acestor fapte protestează cu tenacitate și cu neîmpăcare, prin aceea, că nu se folosesc de drepturile politice de cari i-a făcut pătași și pe ei statul, pe care ei nu vreau s'î considere de legal și pus pe base de drept.

Pe politiciianii și bărbații de stat maghiari nu trebuie deci s'î ducă în eroare mișcarea sau discuția din presă, chiar și când ochiului credul și neorientat i-se pare posibilă acțiunea parlamentară din partea partidului național român, sau, ce e tot una: împăcarea acestui partid cu statul național maghiar. Activitatea ce ar dori corifeii naționali români să o înceapă de nou, nu e acțiunea parlamentară, care, din punctul de vedere al intereselor statului maghiar, ar fi greșeală s' o perhorescăm, ci acțiunea, pe care am avut ocaziune destulă s' o cunoaștem la 1891—1895 și al cărei cel mai însemnat produs a fost faimoasa Replică și Memorandul.

Acțiunea aceasta, ori-căt de mult ar dori-o ei, n'o mai pot pune la cale, pentru-că ar trebui s'î premergească, ca condiție, revocarea din partea guvernului, a celor două ordonanțe edate de ministrul de interne, dintre cari una declară de desființat comitetul național, ceaaltă declară de transgresiune punibilă ori-ce încercare de a reconstrui comitetul și partidul dizolvat. Ear' un astfel de guvern, care ar face lucrul acesta de dragul lor, nu-l țin posibil nici cei mai creduli dintre ei, și de aceea dau ei de știre prin gazetele lor, că cu venirea lui Széll în guvern nu s'a schimbat întru nimic vechiul sistem.

N'am fost nici-odată contrari ideei, ca Românii s' între în parlament, chiar și ca partid național român. Un partid național, în parlamentul maghiar, nu însemnează nici o primejdie faptică pentru politica și năsuințele naționale maghiare. Vom lupta însă și în viitor, ca înainte de 1895, în contra intențiunii de a se forma în țeară un partid ce stă în afară de parlament și decretează pasivitate parlamentară, — după modelul de mai năunte de 1895. Politica maghiară și guvernul maghiar nu poate avè, după convingerea noastră, altă datorință față de un astfel de partid, decât aceea de a-l face imposibil și de a apăra de terorismul seu revoluționar atăt românimea, căt și celelalte naționalități din țeară.

Corifeii naționali români astfel de explicare dau acțiunii pe care ar voi s' o înseneze, și care în fața unor neorientați și lipsiți de cunoștințe obiective, apare ca o loială acțiune parlamentară politică.

Revistă externă.

Din Sârbia.

În Sârbia continuă arestările. Sunt arestați aproape toți fruntașii partidului radical. Aceia din radicali, cari se află în străinătate, au fost provocați să se întoarcă în Sârbia și să se înștiințeze autorităților, căci în cas contrar li-se va confisca averea.

Pertractarea la tribunalul special se va începe peste vre-o 10 zile.

Prezidentul la tronul Sârbiei, prințul *Carageorgievici* a fost intervievat în *Geneva* de către un corresponsent al lui *Berl. Tagblatt*. Prințul și-a exprimat regretul, că 'i-se aduce numele în legătură cu atentatul. El s'a retras din politica militantă și nu are lipsă să pună la cale atentate, de oarece ex-regele *Milan* și fără de acestea prepară nimicirea dinastiei *Obrenovici*. Prințul crede, că *Milan* însuși a pus la cale atentatul, ca se poată nimici pe căpeteniile partidului radical.

O nouă alianță.

Politica de expansiune a Statelor Unite din America-de-Nord a determinat republicele din America-de-Sud să reactiveze alianța, care s'a încheiat cu câțiva ani mai înainte, dar' a rămas numai pe hârtie. Inițiativa a luat-o *Rocca*, presidentul republicii *Argentina* și republicele sunt aplicate a încheia alianța.

Noua uniune își va desvolta și înțări mai înainte de toate puterile maritime.

Din toată lumea.

Deschiderea Japoniei. — Reimpatrierea Armenilor.

Times are știri din *Tokio*, că în 4 Iulie au intrat în valoare tratatele reviziate, prin cari porturile japoneze s' deschid pentru toate popoarele occidentale. *Francia* însă își va susține până la 4 August judecătura consulară.

Din *Constantinopol* se anunță, că la Poartă s'au ținut zilele acestea două consilii ministeriale, cari s'au ocupat cu reimpatrierea Armenilor emigrați. Deciziunile nu s' sunt cunoscute. S'a constatat totodată, că încălcările dela granița ruso-turcească s'au comis prin trupe curdice.

Despărțirea Românilor — din Dobrița.

Alibunari, la 3 Iulie v. 1899.

Ziua de Sânt Petru a fost o mare zi, o mare sărbătoare pentru Români din Dobrița (Bănat). Încă des de dimineață se observa o mișcare extraordinară în comună; Români în haine sărbătorești se adunau mereu-mereu pe lângă capelă, de pe fețele tuturor se regăseau razele fericirii, razele mântuirii lor. Grupuri-grupuri stau așteptând cu nerăbdare momentul sosirii delegatului protopresbiterial și al cântăreților.

Cu trenul dela 7 dimineața sosește delegatul, prea onorabilul domn protopresbiter *Trifon Miclea* din Satul-nou, în persoana m. o. domn paroh din Alibunari, *Nicolae Popoviciu*, însoțit de on. domn *Stefan Popa*, paroh în Seleuș, de on. domn învătător în pensiuine *Procopie Roșculeș*, din Satul-nou — aducând cu sine și un cor improvisat din țărani tot din *Satul-nou* — și de dl. avocat din Alibunari *Dr. George Miclea*. Cătră 9 ciasuri sosește cu trăsura încă două coruri, unul de copii din Seleuș, sub conducere

rea dlui învățător *Ilie Bojin*, celalalt corul studenților români din Alibunari, sub conducerea absolventului de teologie *Cornel Popoviciu*.

La 9 ciasuri glasul clopotelor mici se înalță cu sfîrșenie și sublimitate la cer, dând veste credincioșilor că a sosit momentul înălțător, momentul divin de a-și vedea dorul realizat. Venerabilul preot *Nicolae Popoviciu*, delegatul protopresbiterial, însoțit de m. o. domn *Mihailu Juica*, fiitorul paroh al Dobriței, de m. o. domn *Stefan Popa*, preot celebrant și de numeroși oaspeți sosește în localul menit pentru capelă, care era îndesuit de creștini, ear' preoții îmbrăcându-se în sfințite ornate se înaintea altarului și încep sfințirea apei.

Înălțător era momentul, când preotul dă binecuvântarea în limba română, în limba înțeleasă de popor, din a căruia ochi picurau lacrimi de fericire. De pe fețele tuturor credincioșilor se putea vedea fericirea și emoțiunea.

Responsoriile la actul sfințirii le dădea corul improvisat din *Satul-nou*; la actul liturgiei a început corul studenților români din Alibunari a da răspunsoriile cu o precisiune și o tehnică bine pătunsă, cântând până la *Cheruvic*; de aci până la fine a cântat corul băieților.

După priceasnă delegatul protopresbiterial m. o. domn *Nicolae Popoviciu*, ține o vorbire bine nimerită.

A spus în predică, cum omul prin păcat s'a înstrăinat de Dumnezeu ziditorul său, de menirea sa. Cum după îndurările milei sale Dumnezeu l'a cercetat pe om în multe chipuri pentru a-l readuce la norocirea și fericirea sa, până-ce în urmă a trimis pe însuși fiul său, ear' acesta pe apostolii săi pentru a arăta omului calea ce duce la mântuire vorbind poporului în graiul său național. Arată mai departe, cum în urma vitregității timpului limba noastră română a fost înlocuită în sfânta noastră maică biserică, prin o limbă nouă străină; dar' cu ajutorul atotputernicului Dumnezeu și din grația M. Sale, la stăruințele vrednicilor noștri antelupații ni-s'a reînființat metropolia noastră română. Că apoi frații noștri români din Dobrița în dorul de a auzi cuvântul lui Dumnezeu în graiul lor, cerând a li-se mijloc despărțirea ierarhică de cătră Sârbi, au ajuns astăzi a-și înființa parochia română și deschiderea unei case de rugăciune pe seama lor ș. a., — declară deci parochia română în *Dobrița* de înființată, ear' în urma dispoziției arhieriești introduce și declară de introdus pe administratorul parochial m. o. domn *Mihailu Juica*. După aceste on. administrator parochial *Mihailu Juica* accentuând însemnătatea zilei de astăzi pentru credincioșii din Dobrița, îi încurajează, dându-le sfaturi părintești întru urmarea căilor binelui și mântuirii lor, la cari vor fi povățuiri prin învătăturile sfintei noastre biserici române în dulcea lor limbă străbună.

La un cias și jumătate a fost prânz festiv, la care au luat parte toți oaspeții veniți. În decursul prânzului, părintele *Nicolae Popoviciu* a ridicat un toast pentru Preasfinția Sa domnul episcop diecesan *Nicolae Popea*, apoi pentru prea onor. domn protopresbiter tractual *Trifon Miclea*.

Advocatul *Dr. Miclea* toastează pentru delegat și preoții celebranți; ear' absolventul de teologie *Cornel Popoviciu* pentru Români din Dobrița, dorindu-le ca grăunțele ce l-au sămănat ei în acea zi s' aducă roade bune, roade nobile, ear' ca dinții să le poată gusta, să le dea Atotputernicul zile lungi, zile îndelungate.

Cătră 7 ciasuri au sosit 4 trăsuri împodobite cu covoare naționale (oil-muri) și trase de caii cei mai aleși și frumoși din sat, în cari au plecat oaspeții între uralele Românilor de: *S' trăească!!* La gară încă era o grupă mare de Români, cari încunjurându-ne,

Manșov se apropie și el de fereastră și-și începă numai decât povestirea. La început vorbă cu frică, aruncând priviri neliniștite asupra subinspectorului, dar' puțin câte puțin prinse curaj, și când subinspectorul eși din celulă în coridor la paznic, timiditatea îi dispără cu desăvîrșire.

Vorbă și avea manierele unui mojie cinstit și simplu, și *Nekhludov* simțea o impresie ciudată, că găsește pe acest bun mojie în costumul închisorei și într'o celulă. Tot ascultându-l, el se uita la hamacul de pânză cu salteaaua-i de paie, la fereastra murdară cu zăbrele de fer, la păreții pătați de umezeală și la chipul de plâns, la corpul slăbit al acestui om, care se vedea așa de bine, că e născut pentru o viață liberă de muncă, în aerul deschis al câmpilor; și din ce în ce se simțea tot mai trist, și par'că nu-l venia să creadă, că cele-ce i-le spunea acel nenorocit erau adevărate: atâta oroare avea, la gândul că într'adevăr, s'a putut smulge acel om, fără motiv, dela viața lui normală, l'a îmbrăcat cu haina osândiților și l'a băgat în acest loc sinistru. Dar' pe deoparte, îi era mai oribil, să gândească, că acea naivă povestire făcută cu acea voce simplă și sinceră putea să fie o invenție și o înșelătorie.

Prisonierul spunea, că imediat după ce se însurase, cărcămarul satului îi luase femeia. Se adresase pretutindeni, ca să capete dreptate, dar' peste tot locul

ne-am întreținut cu dinșii până la plecare trenului.

Cu impresii frumoase am plecat din Dobrița, lăsând pe Români dobrițeni ajunși a-și vedea odată realitatea dorința deschiderei parochiei române.

Spre încheiere voi să ating, că mai avem un număr considerabil de comune, cari au fost pur române și azi sînt sârbisate; afară de *Dobrița* mai sînt comune, în cari preponderanță locuitorilor e română, cum sînt: *Samoș*, *Margitița*, *Iarcovaș*, *Sefcherin*, *Borcea*, *Panciova*, *Becicherecul*, *Chichinda* și *Vérșet* — și încă multe altele, în cari bieții Români sînt purduți, dacă nu vom trezi la timp de a-i scoate din agonie.

Facă-și deci cei chemați datorința cu atât mai virtos, că legea și dreptatea e pe partea noastră, ba nici în interesul statului nu este ca să se sârbiseze Români.

Nelu.

ASTRA.

Adunare la Poiana.

— 17 Iulie 1899.

Despărțământul V. — Seliște — al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» și-a ținut adunarea generală Duminecă, în 16 l. c. în marea comună românească *Poiana* (lângă Sibiui).

În această zi, la orele 6 și jum. au plecat din Seliște trei trăsuri cu domni din comitet și cu alți oaspeți, cu totul 12 persoane. La orele 8 1/2, dimineața am sosit în frunțașă comună, unde am fost întâmpinați de 25 de călăreți, tot unul ca unul, avînd de conducător pe simpaticul învățător *Romul Vraciu*, care prin cuvinte alese a binevenat comitetul despărțământului și pe oaspeții sosiți. Dl director al despărțământului *Dr. Nicolae Calefariu*, a mulțumit pentru atențiunea dată. Porniți apoi cu călăreții în frunte, în mijlocul comunei, în piață aștepta mulțimea de popor în frunte cu preoții și învățătorii și notarul din loc.

După o mică pauză s'a început serviciul divin, celebrat de dl protopresbiter *Ioan Droc* și domni preoți *Ilie Dobroți* și *Nicolae Dobroți*. Frumoasa și spațioasă biserică era plină de popor, pe lângă care au luat parte și comitetul și oaspeții din Seliște și anume: Directorul despărțământului *Dr. N. Calefariu*, secretarul *C. Herța*, cassarul substituit *N. Hențiu*, *P. Drăghiciu*, *I. Chirca*, *Iordachie*, *P. Roșca* Căpitan, *V. Pop*, *D. Banciu*, *Iacob Steflea*, *L. Calefariu*, *D. Mosora*, *D. Borcea*, precum și alți numeroși oaspeți sosiți din *Mercurea*, *Rod*, *Jina*, *Tilișca* etc.

Serviciul divin a fost celebrat cât se poate de sărbătorește și înălțător. La sfîrșitul lui protopresbiterul *I. Droc* mîncînd dela cuvintele lui *Isus*: »Mergînd învețați toate popoarele» etc., a rostit o frumoasă predică.

Îndată după aceasta, directorul despărțământului a deschis adunarea. Vorbirea de deschidere a dlui director a ținut și făcă cunoscut numărul popor adunat, ce e »Asociațiunea» și ce scop are ea.

În termeni potriviți a desfășurat, că »Asociațiunea» nisuește să ne ridice pe o treaptă cu alte neamuri luminate, atît în privința culturii sufletești, cât și în ce se ține de bunăstarea materială. A înșirat faptele mai însemnate sîvrșite de această societate și sfîrșește, apelând la cei prezenți să-i dea după putință spriginul material și moral.

Atît predica, cât și cuvîntul de deschidere au fost ascultate cu mare atențiune.

Raportul comitetului cetit de secretarul *C. Herța*, s'a luat spre știință și

s'a primit, atît în general, cât și în special. Din el se vede, că s'au ținut 5 ședințe și s'au rezolvat toate chestiile pendente. Între acestea sînt a se număra și pașii făcuți spre întemeierea de agențuri și biblioteci populare.

După-ce s'a ales o comisie constă-tătoare din 3 membri pentru înscrierea de membri noi, dl *Petru Drăghiciu* ce-este un document, din care reese, că comuna politică *Poiana* la anul 1871 a donat »Asociațiunei» 500 fl., pentru fondul menit pentru întemeierea unei Academii de drept române. Documentul e extras din ședința comitetului central al »Asociațiunei» ținută la 18 Iulie 1871 nr. 159 și subscris de *Iacob Bologa* și *Ioan Rusu*.

De oare-ce însă între membrii fundatori ai acestui despărțământ nu obvine comuna politică *Poiana*, dl *Drăghiciu* face propunerea, că adunarea generală a despărțământului să facă prin comitetul sau pașii de lipsă la comitetul central, ca comuna politică *Poiana* în urma donului său făcut să fie introdusă în șirul membrilor fundatori ai »Asociațiunei». Propunerea se primește.

La rînd urmează citirea disertațiunilor pregătite pentru adunarea de față. Sînt anunțate două, una lucrată de dl *Ioachim Muntean*, preot în Gurăriului și alta de dl director școlar *Ilie Georgescu*.

Dl *Muntean* în introducerea disertației d-sale arată, că deodată cu înființarea »Asociațiunei» s'a pus temelie și »la veselele noastre sărbări naționale și culturale anuale», și că »Asociațiunea» cu ajutorul despărțământelor ei îm-prăstie razele binefăcătoare de lumină și căldură până în cele mai depărtate unghiuri ale țerei și deșteaptă poporul la cultură și prin ea la nouă viață». Continuă apoi lăudînd multe însușiri bune ce le au Poienarii și sbiciuie fără cruțare mai multe obiceiuri rele. Dă instructive sfaturi ca »cele bune să s'adune, cele rele să se spele».

Ținută fiind această disertație într'un stil de tot poporal, a fost cu multă plăcere ascultată.

A urmat a doua disertație ținută de dl *Georgescu*, intitulată: »Invidia la Români și urmările ei». După-ce autorul înșiră însușirile cele bune și frumoase ale poporului român, vorbește pe larg și despre cea mai urită patimă a sufletului omenesc ce o are poporul nostru, despre invidie. Ca isvoare a acestei patimi autorul pune: lupta pentru existență, și formațiunea poporului român.

Cu fapte reale din prezent și trecut dovedește autorul că de stricăcioasă și păgubitoare ni-a fost și ne este această însușire. În fine ne arată mijloacele prin cari această patimă înrădăcinată în noi s'ar pute stîrpi.

Și această disertație foarte instructivă a fost ascultată cu mult interes. Succesul material al acestei adunări a fost deosebit de mare peste așteptare. S'a încassat cu totul peste 200 fl., înscrîndu-se foarte mulți membri ordinari noi.

După-ce s'a ales o comisiune care să cerceteze grădinile celor-ce au concurat premiile publicate de acest despărțământ, președintele a mulțumit celor de față pentru viul interes dovedit cu acest prilej și declară adunarea de închisă. Dl notar *A. Micu* mulțumește în numele Poienarilor comitetului și oaspeților sosiți în mijlocul lor și do-rește, ca sămînța aruncată să aducă bune și bogate roade.

Veseli acum toți de succesul moral și material al acestei adunări, ne-am întrunit în una din salele școlii la un prânz comun.

Domînând dela început o dispoziție foarte bună, ce s'a mai potențat acum și prin bogatul prânz, se înțelege

un lung șir de toaste s'a descins. Au vorbit d-nii *Calefariu*, *Droc*, *Dobroți*, *Drăghiciu*, *Banciu*, *Hențiu* etc.

Cu aceasta adunarea din *Poiana* s'a sfîrșit. Comitetul a plecat spre casă, ducînd dimpreună cu toți cei-ce au fost de față cele mai vesele amintiri.

Argir.

De pe la noi.

— Dela corespondenții noștri. —

Comana-infer., 13 Iulie n. — Grănele și sêcărilor sînt foarte frumoase, numai puțin la un corn de hotar le-a cum stricat peatra. Cucuruzele deasemenea, încep oamenii a le rări, ca să lege mai bine. Fên a fost puțin, dar' bun, numai pe jumătate ca în alți ani. Măzărichiile au fost rari și mici în general. Cănepile foarte frumoase. Deasemenea hotarele comunelor vecine, numai la *Grid* e mai greu, căci a bătat peatra. Afară de aceea au ars astă-vară vre-o 60 familii, pe când aveau adunate toate rodurile de pe câmp. Cei mai mulți au rămas numai cu hainele, nutremînt nimic. Ogorul s'a făcut, deși a fost tare pămîntul. Mergînd într'o zi în *Sona*, am vîzut că struguri sînt mulți față de anii trecuți, deasemenea verzele sînt frumoase. În săptămânile trecute a fost dela noi o deputațiune de 4 membri la ministrul de interne(?) în scop de a împedeca comasarea la care n'a fost învoită comuna.

Deputația spune, că ministrul a promis că va strica comasarea.

Dela „Reuniunea femeilor române din com. Hunedoarei“.

Convocare.

Membrele »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei», precum și toți aceia, cari doresc înaintarea scopului Reuniunii noastre, prin aceasta sînt invitați a participa la adunarea generală, ce se va ține în Deva, Duminecă, la 23 Iulie st. n. a. c. după amezi la 3 ore, în localitatea casinei române.

Ordinea zilei.

1. Deschiderea ședinței prin prezidenta Reuniunii.
2. Raportul comitetului despre activitatea Reuniunii dela ultima adunare generală.
3. Raportul cassarei despre starea cassei.
4. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea membrilor noue și încassarea taxelor restante.
5. Alegerea unei comisiuni pentru revizuirea raportului prezentat de comitet.
6. Alegerea unei comisiuni pentru revizuirea socotelor date de cassară.
7. Rapoartele comisiunilor alese.
8. Desbatere asupra propunerilor.
9. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului.
10. Încheierea ședinței.

Deva, la 9 Iulie 1899,

Elena Pop Hosszu Longin, pres.

Atanasie Demian, secretar.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

ÎNVIERE.

— Roman —

de Leo Tolstoi.

(Urmare).

Vederea acelei fețe desnădăjduite înfricoșă pe *Nekhludov*. El nu mai avu curajul să privească în celelalte celule și merse drept la a lui *Manșov*.

Paznicul deschise ușa. *Nekhludov* zări un tînr muscular, cu gâtul lung; cu o barbă mică și cu niște ochi blânzi, care, în picioare lângă hamacul său, se grăbia să-și îmbrace haina c'un aer spărit.

Ochii sei blânzi, cu un amestec de mirare și neliniște, alergau, fără răgaz, dela *Nekhludov* la subinspectorul și invers.

— Eată un domn, care vrea să te întrebă despre afacerea ta!

— Da, 'mi-s'a vorbit de tine! — zise *Nekhludov*, înaintînd spre fundul camerei și așezîndu-se lângă fereastra zăbreilită. — Aș vrea să aud din gura ta ce 'ți-s'a întîmplat.

cărcămarul unsese autoritățile și el fusese gonit ca nedemn.

Într'o zi, *Manșov* își adusese nevasta acasă cu forța! A doua zi dimineața ea fugise. Atunci el se dusese ear' la cărcămar și-și ceruse nevasta. Cărcămarul îi răspunsese că nevasta lui nu era la el, și-i poruncise să ese afară. El n'a eșit. Cărcămarul, cu ajutorul unui lucrător, îl bătuseră până la sânge.

A doua zi dimineața casa cărcămarului luase foc. Fuseră acuzăți *Manșov* și mamă-sa. Dar' nu pusese *Manșov* focul: în acea zi el fusese la un pretin.

— Și-i adevărat, adevărul adevărat că n'ai pus tu foc?

— Nici nu m'am gîndit la una ca asta, Excelență, nici nu m'am gîndit! Cu siguranță, că el, tîlharul, a pus focul! Am auzit că tocmăi își asigurase casa. Și pe noi, pe mama și pe mine, ne-au acuzat că l'am amenințat c'o să-i punem foc. Și e adevărat că în acea zi, în care m' dusesem să-mi cer nevasta, l'am înjurat și l'am amenințat; inima-mi nu mai putea să rabde. Dar', ca să punem foc, nu; n'am pus eu foc! Nu eram acolo când i-s'a aprins casa. El și-a pus foc dinadins, și pe urmă ne-a acuzat pe noi.

— E adevărat?

— Așa de adevărat cum vorbesc în fața lui Dumnezeu. Excelență! Fiți tată-meu; — urmă el silindu-se să ingungehe înaintea lui *Nekhludov*, — fie-vă milă de mine, nu mă lăsați să mor nevinoat!

Și buzele ear' îi tremurară, și începă să plîngă, și, suflecându-și haina, își șterse lacrimile cu mîneca murdară a cămeșei.

— Ați sfîrșit? — întrebă subinspectorul.

— Da! — răspuse *Nekhludov*. Apoi întrebîndu-se spre *Manșov* înainte de a eși, zise:

— Aide! nu te descuraja, voi face tot ce va fi cu putință.

Manșov sta lângă ușa, așa că paznicul închizînd ușa fu silit să-l împingă în lăuntru. Dar' până-ce ușa fu închisă de tot, nenorocitul se încăpățina să se uite prin crepătură.

Nekhludov trecu în celula Verei *Efremovna*, dela care tocmai eșia o fată.

Nekhludov o întrebă cine era acea fată așa de frumoasă. Era fata unui general. Afiliată deja de multă vreme la partidul revoluționar, ea se declarase autorul unei împușcături de revolver trasă asupra unui gendarm. Când poliția se infățisese înaintea apartamentului care slujea pentru deliberările partidului, membrii cari erau în lăuntru, baricadaseră ușile, ca să aibă vreme să ardă sau să ascundă piesele compromiștoare. Dar poliția forțase baricadele și se gâtea să prindă pe conspiratori, când unul dintre ei trăsese un foc de revolver, care rănise de moarte pe un gendarm. Se făcuse numai decât o anchetă ca să descopere pe ucigaș și tînera fată se învinuie singură; cu toate-că ea n'a ținut nici-odată vre-un revolver

în mână, trebuise să i-se admită mărturisirea ei ca întemeiată.

Și acuma, condamnată la muncă silnică, era tocmai gata să fie trimisă în Siberia.

— O personalitate foarte interesantă, eminentamente altruistă! — zise *Vera Efremovna*, isprăvindu-și povestirea.

Se vedea foarte bine, că ei îi plăcea să se audă vorbind, poate și să-și etaleze știința și elocuența. *Nekhludov* se mulțumea să-i pună, din vreme în vreme, câte o întrebare; ea începea să vorbească și nu se mai oprea. Cu toate astea, el găsi mijlocul să-i spună, că pentru afacerea *Suștovei*, se temea că n'o să poată face nimic, neavînd cătuși de puțin influența pe care imaginațiunea tinerei revoluționare se grăbise să i-o atribute.

Mai rămănea să știe, ce avea să-i spună *Vera Efremovna* relativ la *Maslova*. El îndrăzni în sfîrșit s'o întrebă.

Tinerea femeie, ci și toată închisoarea, cunoștea istoria *Maslovei* și era în curent cu interesul ce i-l purta *Nekhludov*. Ea voia deci să sfătuiască pe acesta, ca să obțină, ca protejată lui să fie transferată în serviciul infirmieriei, unde are nevoie de ajutoare suplimentare. Ea o să fie acolo mult mai bine decât în secția sa. (Va urma).

Un coleg mai puțin.

— † Ioan Ciolan. — Sibiu, în Iulie 1899.

Perderele oamenilor de nădejde pentru viitor ori-când este greu simțită; astăzi însă mai mult ca totdeauna. O astfel de pierdere am îndurat în săptămâna trecută prin trecerea la cele vecinice a tinărului învățător Ioan Ciolan.

Născut în comuna Șura-mică lângă Sibiu, I. C. a studiat școala primară și gimnaziul inferior de stat din Sibiu și cursul pedagogic în Blaj. În 1898, pe când era încă în cursul III. pedagogic, începând din Martie a suplinit, cu permisiunea mai marilor sei pe Romul Simu, înv. la școala gr.-cat. din Sibiu. În acest timp scurt a dovedit cunoștințe frumoase și dibăcie deosebită pentru chemarea sa, dând cu școlarii un examen vrednic de toată lauda; după care a curs și 'și-a făcut examenul pedagogic pe curs III.; ear' cu începutul an. școl. 1898/9 a fost numit cantor-învățător în comuna Petelea lângă Reghin, unde ca și în Sibiu, ca și în Blaj, comuna sa și pretutindenea, a avut cele mai alese purtări de pildă tuturor și a dat un examen cu școlarii, cum nu s'a mai pomenit în Petelea.

Ioan Ciolan avea o iubire nemărginită pentru bunii sei părinți, cătră frați, rudenii și prietenii, era un tânăr modest și cu frica lui D-zeu, plin de râvnă cătră școală, biserică și națiune și un neobosit învățător. Pe lângă limba maternă vorbea limbile: maghiară, germană și sâsească.

Înzestrat dela D-zeu cu atâtea însușiri alese și însuși, prin buna îngrijire a părinților și străduința proprie, câștigându-și cunoștințe și aptitudini frumoase pentru chemarea sa, a dovedit deja că este un învățător întru toate la locul seu, așa cum se cere să fie învățătorii de azi ai poporului român și că ar fi fost în stare să ducă lupta în ori-ce comună și între ori-ce elemente, cu cari noi Românii sîntem amestecați.

Dar' o boală nemiloasă s'a aruncat năpraznic asupra dînsului și în scurt timp a vestejit viața sa, la vîrstă abia de 22 ani.

Doliul, ce l'a cauzat moartea sa, l'a descris în colorii vii bunul preot Aron Mihuleț în predica și iertăciunile frumoase ce l'a ținut, și subscrisul, care a vorbit la momânt arătând golul simțit, ce acest tânăr bun lasă în urma sa.

Înmormântarea răposatului s'a făcut în 1 Iulie n. a. c., luând parte numeroși publici — Români și Sași — din comună, din Sibiu și Oena-Sibiului.

Sibiului și Oena-Sibiului. În-au cântat între altele și un vers frumos și în cea mai exemplară ordine au însoțit pe răposatul până la locul de odihnă, lângă biserică. Îndeosebi ordinea acestora a fost de toată lauda. În fruntea conductului cei 3 prapori bisericești, după care a urmat un june cu un steag de doliu, lângă el o jună; apoi un tânăr student cu crucea destinată pentru momânt, la dreapta și stînga sa câte o fetișoară; după aceste alte 3 fetișe, cea din mijloc, fiica părintelui Mihuleț, îmbrăcată în alb și purtând o perinută albă pe mâni, urmau tinerii cu sfeșnicile earăși între 2 fete, după aceea preotul și cântăreții, apoi mortul dus de 6 juni, pe lângă fiecare mergînd câte o jună purtând cununi de flori naturale, ca și celelate june de cari am pomenit până acum. Obiceiuri simple, dar' frumoase și înălțătoare, cari lasă impresiuni adesea mai adînci și mai edificatoare, decît la îngropăciuni, cum s'a rize, mai mari, unde aproape totul e străin.

Dar' de ce atîta vorbă pentru un biet de dascăl? vor zice mulți. Pentru-că, cum zice Carmen Sylva: »Regele poate să necinzească tronul seu și s'el tragă în noiou, ear' cărbunaru poate să facă din captorul lui un altar pe care să jertfește în fiecare zi pe sine pentru ai sei, pentru datoria sa. Și cred, că exemplul față de cărbunar se poaterive foarte bine în ce privește pe părinții iubitori de torme ai răposatului, cari l'au perdut tocmai când le putea fi de ajutor și însuși pe răposatul, care a căzut jertfă, făcîndu-și cu sfințenie datoria și căruia s'el fie pîrina soasă! În veci pomenirea lui! Romul Simu.

Cronica zilei.

Sibiu, 19 Iulie n.

Memento. 22 Iulie: Licitațiune minunată pentru clădirea școlii gr.-cat. din Căcoava (Vlădăza).

23 Iulie. Despărțimentul XIII al 'Astrei- (Abrud), adunare generală în Lupșa. — Licit. min. pentru clădirea bis. gr.-or. în Hășlău. — Licit. min. pentru clădirea școlii gr.-or. în Ludușul-mare. — Petrecere și teatru în Topârcea în favorul bibliotecii populare.

Vifor și grindină. În mai multe ținuturi ale țării, au bîntuit zilele trecute vremuri rele, făcînd mari pagube în sîmînături, în vii și în grădinile de pomi. În Ceanovșca și Lescovia grindina a nimicit întreaga récolta; în Pojon un puternic vifor a secerat chiar și viața de om. Fulgerul a acerit pe calfa de comerciant I. Tomcsala.

Episcopul Goldiș la Oradea-mare. Ni-se scriu dela Oradea-mare, ca datul de 17 Iulie n. următoarele: Cu trenul de 11 ore a sosit astăzi dela Sibiu noul episcop al Aradului în societatea dlor: Vasile Mangra, Ioan Găala, protopop și referent cons., Toma Păoala, protopop și Nicolae Zigre, avocat și secretar consistorial.

La gară episcopul a fost așteptat de vre-o 20 de inși, dintre cari sînt de notat: Teodor Filip, protopopul Lugășului, Dr. Florian Duma, avocat, Petru Pantea, comerciant, Iosif Diamandi, contabil la »Bihoreana«, Nestor Porumb, paroch în Tulca, Paul Bodea, paroch în Oradea-mare, N. Oașa, paroch în Chișirid, Andreiu Horvâth, paroch în Velena (Oradea-mare), Dr. Ioan Scuiu, diurnist consistorial, etc. Episcopul a fost salutad din partea dlii protopop Teodor Filip, care l'a pofit, ca să fie în stare a conduce dieessa, pusă sub paza lui, corect, cu deplin succes, etc. etc.

La ce Goldiș a răspuns, că l'a făcut o surprindere prin această primire din partea acelora, cu cari a petrecut împreună și l'a »păstorit« în decurs de 8 ani. Nu-și va uita nici de aci înainte de el, de oare-ce și așa are de a vechia asupra lor în viitor. Se va depărta de altcum din sînul lor cu cele mai bune impresiuni.

Au urmat câteva »să trăească«, și primirea s'a isprăvit. Bihoreanul.

Din Alba-Iulia. Un corespondent »R.« se plînge în »Trib. Poporului«, că studenților gr.-or. dela gimnaziul rom-catolic din Alba-Iulia nu li-se propune religione din partea nimînui. Totuși, pentru a satisface formalităților, administratorul protopresbiterial Rusan a dat note elevilor fără a le fi ținut măcar o prelegere în tot decursul anului. Dacă așa este, e trist destul!

Hymen. D-soara Georgina Ana Bucșa și dl Victor Muntean, își anunță celebrarea cununiei, care se va sêrba în 30 Iulie st. n. a. c., la 4 ore d. a. în biserica catedrală gr.-cat. din Blaj.

Pentru masa studenților dela școalele gr.-or. române din Brașov, dl Tarquiniu Russu din Ploesti a dăruit 5 fl. în amintirea fratelui seu Miliuț, mort în 29 Iunie în Brașov, ear dl Ioan Btebea din Călărași a dăruit 2 fl.

Maghiarii în străinătate. În 14—18 August se va ținê în Utrecht congresul medicilor oculisti. Din toate părțile lumii s'au înștiințat foarte numeroși participanți, între cari și Maghiarii. Acestia vor fi reprezentați prin Dr. Goldzieher Vilmos și Dr. Gross Emil. — Baș Maghiari!

Expozițiune de lucruri de mîna femeiești. Joi, în 20 a lunei c. vor fi expuse între 10—12 ore înainte de amezai lucrurile de mîna femeiești ale școlii de industrie femeiească din loc — în sala școlii, strada Armbruster nr 1. — Expozițiunea va fi deschisă numai în aceste 2 ore. — Publicul interesat să nu intrelase a o cerceta.

În institutul »Pasteur« din Buda-pesta dela 1—15 a lunei curente au fost susceptuți 85 morboși; dimiși fiind în acest restimp 88. Dela începutul anului au fost vaccinați contra tîrbului 1064 inși, ear' dela înființarea institutului 11.267.

Foaișe oprită. Revistei »Revue d'Orient et de Hongrie« din Budapesta l'a detras debitul postal pentru Serbia, din cauză că publica articoli cu tendință contrară casei domnitore sêrbești.

Orașul Carrizo, pe hotarul dintre Mexico și Texas, a fost dus de valurile rîului Rio-Grande, încât nici urmă n'a mai rămas de el.

Social-democrat. În Torontal-Vásárhely gendarmeria făcînd perchișiție domiciliară la Róth Mihály, conducător de al social-democraților, a confiscat numeroase mașine pentru falsificare de bani. Róth și tovarășii în falsificare sînt arestați.

Bustul lui Enăchită Văcărescu, ridicat în grădina Episcopiei în Bucu-reshi, a fost desvilit Duminecă. Au rostit discursuri d-nii: V. A. Urechia, în numele comitetului de inițiativă; C. Stăncescu, din partea Ateneului, căruia a fost predat bustul; M. Vlădescu, din partea Ligii; C. Naum, student, din partea societății macedo-române; Popescu-Pion, din partea Asociațiunei studenților universitari; C. Arnăutu, din partea societății istorice universitare; Petrescu, în numele studenților facultății de litere. La urmă dl Munteanu a recitat o odă de ocazie.

Di Daniilă Radivoieviu, comerciant în Bozovici (Bănat), caută un ucenic pentru prăvălia sa.

Faptă urită. Ni-s'a trimis o invitare maghiară, la o petrecere ungurească din Uioara-de-Mures, aranjată în favorul bisericii ev. ref. din acea localitate, ca să vedem, că între cei 77 de aranjatori maghiari înșirați pe invitare figurează și dl Dr. Sebastian Radu, protop. gr.-cat român cu alți doi Români-rătéciji. — Constatăm faptul.

„pita n'o știu frămênta“, zice cîntecul pe la noi. În curînd vor avê plausibil motiv de a se plînge astfel mai ales fetele din Norvegia, unde e în plan a se aduce o lege, care să oprească dela măritat pe fetele, cari nu vor putea dovedi că știu coase, împerii, spală și ferbe. Acestei legi vor fi supuse chiar și fetele de familii — boierești, cum s'a rize.

Petrecere ungurească. Într'o cărcimă din Rákospalota, Duminecă seara își petreceau gros Ungurii de acolo. Cătră zece ore s'au pus la ceartă, apoi la bătaie. Sticle și păhare sbureau în capetele certăților, apoi au venit la rînd drept armă de luptă scaunele și în urmă cuțitele. Unul a fost junghiat, ceea-ce vîzînd ceialalți, au lăsat la fugă, rămînînd în cărcimă numai cadavrul junghiatului.

Expoziția »Volta« din Como, care arse de tot, va fi redeschisă de nou. Magistratul orașului Como a hotărît adecă să o clădească de nou și deja până acum s'a anunțat expoziți în număr așa de mare, încât succesul ei se pare a fi asigurat. Pentru acoperirea speselor s'au colectat deja peste 100.000 de lire. Regele Umberto a dăruit 50.000 de lire.

Foamete în Slovacime. În părțile nordice ale comitatului Zemplin ploile dese și tempestăile au nimicit întreagă recolta; pe unele locuri holdele au fost bătucite de grindină, așa că nici nu se pot sececa. Poporațiunea e amenințată de foamete, mai ales că și principalul nutremînt al ei, crumpenele, sînt pornite spre putrezire din cauza ploilor. Vălcelele de munte au exundat, spălînd și duocînd ele, ceea-ce au cruat tempestățile.

Sgarbiec american. Un proprietar de fabrică din New-York a interzis lucrătoarelor să poarte topance cu galonași, pentru-că — zice sgărcitul — galonașii topancele la fiecare fată se desfac cel puțin de cinci-ori la zi, legarea lor de o singură dată recere timp de 25 secunde. Astfel la 300 lucrătoare pierderea de timp cu legarea galonașilor face 125 secunde, sau 2 ore și 5 secunde la zi.

Știri mărunte. În Ciacova este de ocupat un post de notar adjuncit cu salariu de 500 fl. Termin de concurs 23 Iulie.

Tomory János, subje cercual în Kés-márk, în urma mai multor arătări criminale în contra lui, a fost arestat la tribunalul din Levocea.

Infanterist Martin Sinocovic din garisoana dela Seghedin s'a împucare de supărare că fusese osândit la arest de o lună, pentru-că adormise la post.

În Rottemano (lângă Graz) individul Francisc Steiner a ucis pe prepositul Iosif Laker ziuă într'ameazi pe stradă.

În Balșa a fost mare incendiu; patru case cu apartinențele lor au ars de tot.

Tribuna Literară.

Iancu și Vasvári.

— Lupta dela Fântânele. — O tradiție despre Iancu. —

Vitejia românească la 1848/9 mai frumos a strălucit în Munții-Apuseni, în patria lui Horia. Voinicii Moși au știut s'el și aperi cu bărbăție vetrele strămoșești de încălcarea dușmanilor și ori-câte opintiri au făcut oștirile maghiare, ca s'el-i supuie, acesti fii ai munților nu s'el plecat înaintea aroganței maghiare. Această rezistență vitejească a făcut pe Bem, comandantul oștirilor ungurești din Ardeal, s'el și peardă răbdarea. A decis deci să impresoare munții din toate părțile, dislocînd trupe pe la trecătorile mai însemnate jur împrejur, de cătră Huedin, Turda, Alba-Iulia și Zarand. Planul era, ca trupele dislocate să înainteze în munți cu încetul, pas de pas și după posibilitate cam în același timp, apoi să se întâlnească deodată în creerii munților, la Cămpeni, Vidra și la Albac și astfel să nimicească și să supuie pe Moși. Și-au pus în gând voluntarii maghiari să caute pe leu în vizuină, dar' scump au plătit încercarea aceasta.

Era pe la mijlocul verei a anului 1849, când Bem a declarat generalilor Forró și baron Kemény, că față de Moși »a încelat ori-ce crufare și grafie« și l'a însărcinat să execute planul de impresurare de cătră Zarand și A-Iulia. Pe Someșuri, de cătră Huedin și Calata a venit o oștire din Ungaria, sub comanda majorului Buzgî. Sufletul acestei oștiri însă era Vasvári, cunoscutul tânăr entusiast și talentat. El s'el înrolat o trupă de ficiori din Ungaria și a numit-o »legiunea Bocskey«. Cu aceasta a venit pe la Orade în Ardeal, avînd scopul să străbată în munți. În primele zile ale lui Iulie, Vasvári, se afla cu

trupa sa în Huedin, de unde, însoțit de cățiva gardiști și alte trupe, aușliare a plecat să cucerească munții. Trupa lui numêra 3000 de oameni și avea cu sine 5 tunuri.

Năvălitorii se străbătuau până din-sus de Mărișel, la muntele Fântânele, cel mai suav și mai încântător loc din ținuturile de pe Someș.

Aici le a eșit în cale, trimis de Iancu, viteazul tribun Nicolae Corcheș, din Cămpeni și în o luptă crîncenă l'a sfărmat cu desevîrșire, încât abia au scăpat cățiva cu viața. Vasvári încă s'el ațiat moartea aici, lovit de lanceul Todor Gavrilă.

Lupta dela Fântânele a fost descrisă de însuși eroul ei, tribunul Corcheș, dar' descrierea a rămas ca manuscris și a fost publicată târziu. După moartea lui Corcheș manuscrisul a ajuns în mâinile unui scriitor maghiar, care l'a publicat în traducere ungurească în foaia »Bánffy-Hunyad«, de unde l'a reprodus »Egyelértés« la 1885.

Etată cum descrie Corcheș lupta dela Fântânele:

»Era în ziua de 21 sau 22 Iunie și Albăceni necurmat vesteau că trupa dușmană maghiară a sosit la Rîul-Calatei, unde neîncetat trebuind a se lupta cu ea, cereau dela Iancu ajutor și munițiuni. Iancu de câteva-ori le-a refuzat cererea, cugetînd, că spun neadevăr, dar' eu intervenînd am luat cu mine 300 gardiști aleși dintre cei mai viteji, am încercat pe doi cai munițiunea și în seara de 20 Iunie am ajuns la locul, pe care poporul îl numește Stănișoara.

La Stănișoara îndată-ce am sosit am trimis curierii după căpitani dela Măgură și dela Mărișel, cari venind m'au informat despre locul unde se află inamicul. Și în adevăr din direcțiunea care m'au arătat-o se vedea înălțîndu-se nori de fum spre cer.

Am dat ordinele convenite. Am trimis spioni în toate părțile. Dimineața eram spioivi informat că Ungurii înaintază spre noi, avînd de gând să pătrunză la Cămpeni.

Ne-am așezat în muntele Fântânele și m'am împărțit trupa în patru părți. Am poruncit căpitanelui dela Mărișel ca să impresoare corpul de armată al Ungurilor și s'el atace; pe căpitanel dela Măgura l'am pus în aripa dreaptă și pe gardiștii mei l'am pus față în față cu lăncerii Albăceni, acoperînd și aripa stîngă.

Astfel formasem un cerc împrejurul luncii din creasta muntelui. În curînd am auzit împușcături. Ungurii înaintau tot împușcînd, deși nu vedeau nimic înaintea lor. Sub pedeapsă de moarte am oprit gardiștii mei ca să împuște. Trupa mea era în cea mai mare liniște.

Corpul de armată maghiar pășînd pe cîmpul deschis și neîntîmpînd greutăți se simțea a fi în cea mai mare siguranță; au făcut focuri și își gîteau de ale mîncărei. În acest moment am dat semnalul de atac. Deodată se aud tunete dese de împușcături din căteși patru părți. Soldații maghiari sar în picioare, vin în confușiune, din toate părțile sunau împușcăturile și la fiecare împușcătură se sîngea o viață de om.

Muscali! Muscali! strigau Ungurii din toate părțile.

A doua zi de dimineață lupta tot mai curgea. S'a întîmplat însă ca dimineața să se lase o negură deasă, încît om pe om nu se vedea. Ungurii împușcau în aer.

Dar' noi cari cunoșteam natura negurei ne-am culcat la pămînt și puțînd vedê prin negură picioarele soldaților dușmanului nostru, trăgeam la sigur. Am făcut mulți prizonieri, am luat mai multe tunuri și pe deasupra am mai luat și 100 boi.

Oștirea maghiară s'a distrus. Fiecare fugea încotro vedea. Căile erau rele și fiind ocupate de noi, nimenea n'a putut scăpa.

Așa a căzut și Vasvári, un topo-raș l'a stat în cale, l'a lovit în cap cu toporul și l'a sfărmat capul.»

În descrierea aceasta este o singură greșeală, anume e greșit datul. Lupta dela Fântânele nu s'a întîmplat în 21 sau 22 Iunie cîl. vechiu, ci în 24 Iunie vechiu, sau mai corect s'a început în noaptea dintre 23 și 24 Iunie și s'a continuat în dimineața zilei de 24, care era o zi de Vineri, sêrbătoarea Nașterii sf. Ioan Botezătorul. Ziuă aceasta correspunde la 6 Iulie cîl. nou.

* Vezi: Toponimia în Munții-Apuseni (în Rotacișmul la Moși și Istrieni) de T. Frăncu și G. Candrea. București 1886, la Fântânele.

Acest dat îl are și dl Ios. Sterca Sulușiu în studiul seu despre Iancu și Vasvári, publicat în »Transilvania« dela 1897 (nr. 2), dar' se mai confirmă și din mărturisirea unui Top. cum se va vedea din cele vestezu.

(Va urma). Silvestru Moldovan.

INFORMAȚIUNI.

În »Deutsche Revue« va apăre în curînd continuarea memoriilor Regelui Carol, cari vor forma volumul al VII-lea. Aceste memorii se refer la anii 1878—1879.

Din »literatura« ungurească. »Hazánk« la numerii de Duminecă dă supplement literar sub titlul »Vasárnap« (Duminecă). În suplimentul dela 16 Iulie aduce o foioasă intitulată »Oláh temetés«. Eată cum se începe:

»Ficiorul de douăzeci de ani al lui Popa Samson a murit. L-au culcat în cosciug de scînduri, două lumini l'au pus la cap, două la picioare și l'au lăsat să doarmă.

Poate face ori-ce Popa Samson, nu se mai trezește ăla. Poate coace din toate bucatele sale pită sfîntă (vrea să zică prescuri. Red. »Trib.«) pe seama șerbului lui Dumnezeu, poate s'el și jumătate averea bisericii, cealaltă jumătate de pomană (pománaba) băacilor satului, durmi-va și atunci săiatul ăla.

Seara vin la el, cei pe cari l'a avut bun. Până mai este pîlincă beau, înjură și dăci tristețea lui Popa Samson e mare, nici nu l'asă acasă, până dimineața. Priveghiază aceluia, căruia nu l'vor mai răsări zori nici-odată! Se întemplă și aceea, pe cât de bătuș e Valahul, că se iau de pîr, își isbec unu în altul lavițe, ucelele cu pîlincă și nu s'a întemplat încă nici-odată minunea s'el și fi deschis ochii cel-ce doarme în cosciug, chiar dacă în el însuși le-ar isbi (még ha mindjárt ót magát döngétnék) — expresie ce correspunde noțiunei când dai în cineva fără milă, cum dai într'un buștean de lemn).

Așa descrie literatul maghiar Lengyel Sándor priveghierul dela casa unui părinte, căruia moartea l'a răpît pe unicul fiu, ear' unde descrie prohodirea zice:

L'a dat Popa Samson (bocitoarelor) înaintea de înmormîntare când un păhărel de pîlincă, dela care prîde puteri, ca să răcoale întreg satul cu sibi-erătele lor. Care e obosită, se aruncă puțin pe cosciug și geme până-ce se odihnește. Pe cosciug se amestecă lacrimile lui Popa Samson cu lacrimile picurătoare ale bocitoarelor, ca-și-cînd amesteci apa din bălți mlăștinoase cu apă sfințită.

Abstracție făcînd dela începutul părței a doua a foioșorii, unde în douăzeci rînduri scrie frumos despre prohod, începînd cu frasa: »De altcum nu e înmormîntarea mai frumoasă, decît înmormîntarea românească, — întreagă foioșora e ținută în ton de bațjocură. Astfel, de pildă, despre mama Anetei, a unei fete ce încă a bocit pe răposatul, zice, că primind dela fiică-sa cei 60 cr., prețul bocirii, până acasă a beut jumătate din ei, ear' acasă, beată fiind, s'el a înjurat grozav fiica....

Am fost dedați a cetii în beletristica maghiară calumnii și bațjocuri la adresa Românilor pe tema națională etnică, dar' că și din evlavia religioasă a lor să facă bațjocură »literară« maghiari, până acum nu s'a prea întemplat. O vom pune deci la răvaș și pe această.

A apărut:

»Curs complet din limba franceză« de Arseniu Vlaicu, director al școlilor comerciale din Brașov, partea I și II, volum 8° mare, cuprînzînd 226 pagini. La sfîrșitul opului autorul dă și un mic vocabular. Editor: Librăria H. Zeidner în Brașov. Prețul 1 fl. 20 cr. (legat 1 fl. 40 cr.)

Curs de pedagogie de I. Găvănescu, profesor la universitatea din Iași. Un mare volum de aproape 400 pagini. S'a tipărit în imprimăria statului în București. Prețul 10 lei.

Sosiți în Sibiu.

La 19 Iulie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor«: D-na Cosmăna din Alba-Iulia, vinoșier din Craiova, Pflanzler din Praga, Privatieri; Bauer cu fiul, Wolf, din Arad, Corvin din Orăștie, Singer din Budapesta, Kasper, Friedmann, Hofmann, Dr. Rethel, Fränkel, din Viena, comercianți; Dr. Jeribek, adjunct de trib. din Praga; Mailand cu soția, profesor din Deva; Janky cu fiul, fabricant din Oradea-mare.

Hotel »New Yorker«: Acker, primar din Orăștie; Blum din Reghinul-săsesc, Kúterth din Graz, comerciant.

Hotel »Meltzer«: Maria Rotarides, privatieră din Brașov; Emma Kirscher din Sebeșul-săsesc; Vass, voiajor din Budapesta; Rácz, Schäfer, din Temes-Saág, studenți.

LIGA ROMÂNĂ DESPRE LUPTELE ROMÂNILOR

Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră Luptele Românilor:

Tribuna din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură Luptele Românilor, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7-8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindena. Mai ales în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu darul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

Almanachul învățătorului român.

Apel către frații colegi și către amicii școlăii române.

Frumoasele și binevoitoarele aprecieri din partea ziarelor noastre române, dar' mai virtos călduroasa primire din partea fraților colegi și prin aceasta rezultatul îmbucurător moral și încât m'am putut achita de sarcina grea a edării și material, obținut cu acest oșpor, sunt tot atâtea dovezi, că acest Almanach, deși ca început modest, totuși a răspuns la o faptică trebuință a învățătorului român.

E pentru mine o plăcută datorință a aduce mulțumiri profunde on. redacțiunii a foilor noastre, precum și tuturor prea onoraților domni și fraților colegi, cari în așa frumos mod m'au știut încuraja!

Peste greutatea decisivă am trecut cu bun succes, nu e dar' exchisă posibilitatea, ba dela noi atîrnă, ca acest început să se perfecționeze așa, ca să devină nu numai folositor, ci chiar indispensabil învățătorimii noastre.

Spre acest scop, unicul ce am intenționat cu acest oșpor, — și conținând la spriginul factorilor competenți pentru cauză, voi să continui și pe viitor acest început, redactând și editând și mai departe Almanachul inv. român.

Drept aceea, când aduc acestea la cunoștință fraților colegi, protectorilor și amicilor cauzelor noastre, îi rog totodată a mă onora cu prețuitul sprigin reclamat de scopul intenționat, cooperând cu câte o lucrare, pe care îi rog să binevoiască a o trimite subscrisului până cel mult 1 August a. c. st. n.

Lucrările de ori-ce fel, cu preferință cele din sfera școlăii și pedagogiei, vor fi bine primite și — după putință — publicate.

Îndeosebi ne-ar măguli concursul, cu care ne-ar distinge literații noștri, cari prin poezii și sentențe potrivite sau și alte lucrări, ar ridica mult valoarea oșporului nostru dascălesc.

Cu bucurie am mai răspunde încă unei cerințe, prea simțită în viața școlară, de a acude fătului nostru și căntări școlare, pe una sau mai multe voci. Apelăm dar' la valorosul sprigin al compozitorilor noștri!

Tot astfel, d-nii învățători, ca autori ai vre-unui op tipărit, precum și alți domni autori și editori de cărți de interes pentru școală și învățători, sînt rugați a-mi comunica, respective trimite câte un exemplar din cărțile edate, spre a le înregistra și anunța în Almanach.

În fine, extrase autentice de legi și ordinațiuni în vigoare, referitoare școlăii și învățătorilor noștri, ni-ar face deasemenea mare serviciu, căci numai așa am pute răspunde din destul cerinței practice a Almanachului.

Pentru deplina orientare, on. domni cari vor coopera cu lucrări, sînt rugați a-mi notifica aceasta, cât mai curînd, ear' la cerere le pot servi cu un exemplar de pe anul f. al Almanachului.

Rămâne acum, ca, îndeosebi frații colegi, conștii de chemarea, poziția și cerințele de progres și cu dor de-a contribui la ridicarea nimbului statului învățătoresc, să nu întrelase a da spriginul dorit și pretins de acest oșpor adevărat dascălesc.

Reclama-montană (Resiczabánya), în Iunie 1899. Iosif Velcean, inv. rom.

ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ

editată sub auspiciile și din însărcinarea Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secret. Asociațiunii.

A apărut fascicolul XV. al acestei importante și mari publicațiuni, și astfel după o muncă stăruitoare din partea direcțiunii și a colaboratorilor publicului român are în mâinile sale deja întâia jumătate a acestei opere unice în literatura română. Fasc. XV. cuprinde articolele Farina-Fulgurii, între cari o serie însemnată de articole mai mari și de interes special românesc, apoi articole istorice și etnografice, de geografie, de literatură și filosofie etc. Remarcăm articolele istorice și etnografice: Fărșeroți, Februarie (revoluția), Fini. Francez, Franci, Franco-german (răsboiul), Frățuți, etc.; biografii române: Farcaș, Fekete-Negruțiu, Felix, Fêtu, Filaret, Filep, Filimon, Filipescu, Flechtenmacher, Fleva, Flondor, Florescu, Florian, Fodor; biografii străine: Fawcett, Fénelon (M. Străjanu), Ferdinand, Ferry, Fichte, Filip, Fischer, Flammarion, Fotie, Fotino, Francisc, Francisc Iosif, Franklin, Frideric; articole de literatură și de filosofie: Farmec (Dragomirescu), Farsa (M. Străjanu), Fatalism (Dragomirescu), Faust (M. Străjanu), Făt frumos (Marianescu), Filosofia (Dragomirescu), Frumos (Dragomirescu); din materialul geografic: Fehér, Fessan, Finlanda, Fiume, Flandra, Florența, Focșani, Francia, Franzensbad, Frislanda; articole mai mari și mai interesante: Farmacia (Dr. I. Felix), Fauna (Dr. Leon), Febra, Fecundațiune, Ferment, Feudalitate (Biron), Fidejusiune, Fier, Figura, Filologia (Tiktin), Filtru (Dr. Felix), Fisica, Fisiocratism, Fisiologia, Flagelanți (Dr. Radu), Flaut (Cerne), Floare, Flora, Fluier (Cerne), Folklore, Fondul religioz gr.-or. bucovinean, Fort (Iannescu), Forța, Fortăreața, Fortificațiune, Fosfor, Franciscani, Franco-maçon, Fruct, Frunza.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 4 columns: Item, Unit, Buy Price, Sell Price. Includes Hărțile-monetă română, Lire turcești, Imperiali (15 R° aur), Ruble rusești 100 à, Galbeni, Napoleon-d'ori, 100 Marce germane, Livre sterling.

Bursa de Budapesta.

Table with 4 columns: Item, Unit, Buy Price, Sell Price. Includes Renta de aur ung. 4%, Renta ung. v. c. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Bonuri rurale ung., Rente de hărție austriacă, Losuri austriace din 1860, Acțiunile băncei austro-ungare, Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”, Argintul, Galbeni imperătești, Napoleon-d'ori, Mărți 100 imp. germane, London 10 Livre sterlingi.

Bursa de Viena.

Table with 4 columns: Item, Unit, Buy Price, Sell Price. Includes Renta de aur 4%, Renta ung. v. c. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Bonuri rurale ung., Rente de hărție austriacă, Losuri austriace din 1860, Acțiunile băncei austro-ungare.

Bursa de București.

Table with 4 columns: Item, Unit, Buy Price, Sell Price. Includes Renta perpetuă, Fonc. rur., Fonc. urb. Buc., Banca Națion., Agrioolă, României, Dac. Rom., Națională, Patria, Construcții, Basalt artificial, Tramv. nou, Baia centrală.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balfas. Proprietar: Pentru Tipografia, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Un candidat de avocat (român) caută aplicare în o cancelarie advocațională. A se adresa la administrația ziarului Tribuna.

Un băiat din familie bună, cu atestat școlastic bun, se primește imediat în băcănia firmei Stary Iren din Câmpeni, c. ucenic, sub condițiuni favorabile. Iosif Schanzele, comerciant. Tipografia, soc. pe acțiuni, Sibiu.

George du Maurier TRILBY. IN ROMANEȘTE DE AFIN DE LA TUSCIA. Prețul 1 fl. v. a plus 5 cr. porto. Tipografia, societate pe acț. în Sibiu.

Portretul lui Dr. Gregoriu Silași, lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. se trimite francat pentru 25 cr. Librăria Tipografil, soc. pe acțiuni.

HOMO SUM. ROMAN DE GEORGE EBERS. Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani. Comandă se pot face la Tipografia, soc pe acțiuni în Sibiu.

Descrierea Ardealului. Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, se cetească scrierile lui Silvestru Moldovan anume: Țeara-Noastră, descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi Zarandul și Munții-Apuseni. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a. Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei. Toate zările noastre ar merită în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română: Liga română, scrie între altele: Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din msi multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intr'adever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită. Comandă se pot face la Tipografia, societate pe acțiuni în Sibiu.

Concordia, societate comercială pe acții, Sibiu pune în vânzare un vin excelent garantat curat, cu prețul de 40 cr. litrul! Se potrivește admirabil cu ape minerale.

MARGARETA MOLDOVAN. Din tainele vieții. 29 de novele și schițe. Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto. Se poate procura dela Tipografia, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Lufta pentru drept de Dr. Rudolf de Jhering traducere de TEODOR V. PĂCĂȚIAN. Prețul 1 fl. v. a. Cartea aceasta ar trebui să o cetească și studieze fiecare Român luptător pentru dreptul național.

Scopul în drept (Vol. I) de Dr. Rudolf de Jhering traducere autorizată de TEODOR V. PĂCĂȚIAN. Prețul 4 fl. v. a. Op mare și de mare preț pentru apărătorii dreptului, îndeosebi pentru avocați, judecători, legiuitori, și pentru cei-ce doresc se îmbrățișeze carierele acestea.

LIBERTATEA de John Stuart Mill traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 1 fl. v. a. Unul din cele mai admirabile produse ale literaturii universale din veacul nostru. Cărțile acestea sînt traduse într'o limbă frumoasă și ușoară românească au fost primite cu multă și binevoitoare simpatie din partea presei române, pot deci să decoreze ori-ce bibliotecă românească. Se pot comanda dela Librăria Tipografil, societate pe acțiuni în Sibiu. (Nagyszeben), strada Poplăcei nr. 15).

Foaia Poporului, este cea mai bună și mai ieftină gazetă poporală. Foaia Poporului ese în fiecare Duminecă, în format ecart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni. Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foaie Foaia Poporului va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an. Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la Tipografia, soc. pe acțiuni, Sibiu. Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.